

తెలుగు/اردو

(Q1) ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన లేఖకు సమాధానాన్ని రాయండి. [15]

మీ ATM కార్డును ఎవరో దొంగిలించి, డబ్బు మొత్తాన్ని డ్రా చేశారు. ఈ విషయాలను వివరిస్తూ మీ ఏరియా సర్కిల్ - ఇన్స్పెక్టర్ కు ఒక ఫిర్యాదు వ్రాయండి.

در ذیل میں دیئے گئے خط کا جواب لکھیے۔

آپ کا ATM کارڈ کسی نے چوری کر کے تمام رقم لٹا لیا ہے۔ اس بات کی اطلاع آپ کے خط کے ذریعے

سرکل انسپیکٹر کو ایک درخواست لکھیے۔

(Q2) ఈ క్రింద స్థూలార్థ సంగ్రహణం (Passage Comprehension) చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి. [15]

శిల్పకళలో రూపం మాత్రమే ఉంటుంది. చిత్రకళలో రూపాలు, రంగులూ ఉంటాయి. శిల్పకళలో వాతావరణ శోభను చూపే అవకాశాలు ఉండవు, చిత్రకళలో ఉంటాయి. శిల్పకళలోని మెరక పల్లాలు చేతికి తగులుతాయి. చిత్రంలో అవి కంటికి మాత్రమే కనిపిస్తాయి. కానీ చేతికి తగలవు. చిత్రకళ రెండు ఆయతనాలు గల సమతల ప్రదేశం మీద రూపొందినా కూడా ధృష్టి క్రమం, మోడలింగ్ వంటి కొన్ని సాంకేతిక ప్రక్రియల ద్వారా మూడు ఆయతనాల అభాసను ఏర్పరచుకుంటుంది. ప్రాచీన కాలంలో ప్రపంచంలోని ప్రతి దేశపు చిత్రకళ కూడా రెండు ఆయతనాల్లోనే సమతలంగా గోచరించేది. కానీ ఇటలీలో పదిహేనో శతాబ్దంలో జరిగిన పునరుజ్జీవన సమయంనుంచి పాశ్చాత్య చిత్రకళలో మూడు ఆయతనాల చిత్రణ ప్రవేశించింది. ఆ సాంకేతిక రీతి ప్రేక్షకునిలో ఒక విధమైన కంటి భ్రమను సృష్టించడం ద్వారా వాస్తవంలో ఎత్తు పల్లాలు లేకపోయినా కూడా కంటికి మాత్రం ఉన్నట్లు గోచరిస్తాయి.

చిత్ర కళలో మూడు రకాల విషయాలు ప్రధానంగా గోచరిస్తాయి. మానవ మూర్తుల చిత్రణ, ప్రదేశ చిత్రణ నిశ్చల జీవ చిత్రణ. ఒక్కొక్క దేశంలో ఒక్కో విధమైన చిత్రణకు ప్రాధాన్యం ఏర్పడింది. మానవ మూర్తుల చిత్రణ ప్రతి దేశంలో కూడా సవ్యాప్తమయ్యే ఉన్నది. కారణం చిత్రకారులు మానవులే కనుక. పాశ్చాత్య చిత్రకళలోనూ, భారతీయ చిత్రకళలోనూ, మానవ మూర్తుల చిత్రణ ఎక్కువగా జరిగింది. చైనాలో ప్రదేశ చిత్రణ లేక ప్రకృతి చిత్రణ చాలా ప్రాధాన్యం

వహించింది. ఇక నిశ్చల జీవ చిత్రణ పాశ్చాత్య దేశాల్లో ఎక్కువగా వికసించింది. ఈ మూడు విధాల చిత్రణలు రూప మాధుర్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. దేని స్థానంలో అదే గొప్పగా ఉంటుంది. ప్రత్యేకించి చైనీయ ప్రకృతి చిత్రణ అతి ప్రాచీన కాలంలోనే ఎంతో పరిణతి చెందింది. ఉత్తుంగ పర్వత శృంగాలు, లోతైన గంభీరమైన లోయలు, ఋతువుల వాతావరణాన్ని చూపే అద్భుత చిత్రాలు చైనాలో ప్రాచీన కాలంలోనే ప్రాదుర్భవించాయి. పాగ మంచు గుండా ఛాయా రూపాలుగా గోచరించే సుదూరపు అస్పష్ట దృశ్యాలు ఎంతో రహస్యమయానుభూతిని కలిగిస్తాయి.

ప్రశ్నలు:

- వాతావరణాన్ని చూపే చిత్రాలు ప్రాచీన కాలంలోనే ప్రాదుర్భవించిన దేశం ఏది?
- పాశ్చాత్య భారతీయ చిత్రకళలో మానవ మూర్తుల చిత్రణ ఎక్కువగా ఉండటానికి గల కారణం?
- నిశ్చల జీవ చిత్రణ ఎక్కడ ఎక్కువగా కనిపించింది?
- శిల్పకళలో చూపించడానికి అవకాశం లేనిది ఏది?
- చైనాలో ప్రాధాన్యం వహించిన చిత్రణ ఏది?

درج ذیل میں دی گئی (واضح عبارت) کو پڑھ کر سوالات کے جوابات لکھیے۔

فن تعمیر میں صرف بیرونی شکل دکھائی دیتی ہے۔ فن تعمیر میں صرف رنگ اور روپ رہتا ہے۔ فن تعمیر میں موسم کے تعلق سے کوئی تصویر دکھائی نہیں دیتی بلکہ تصویر میں موسم کے تعلق سے معلومات فراہم ہوتی ہے اور موسم کا منظر کی عکاسی کی جاتی ہے۔ طرز تعمیر میں ہاتھ سے چھونے پر تعمیر و نقش و کشیدہ کاری کے نشیب و فراز معلوم ہوتے ہیں لیکن تصویر میں اس طرح کے کوئی نشیب و فراز محسوس نہیں کئے جاسکتے۔ طرز تعمیر میں اگر صاف طور پر دو طرح کی نقش نگاری کی جائے تو ہمیں دیکھنے میں تین قسم کی نقش و نگاری دکھائی دیتی ہے جو فن تعمیر کی نزاکت کا گواہ ہے۔ زمانہ قدیم کی فن تعمیر کو دیکھا جائے تو تمام ممالک کی طرز تعمیر میں دو طرح کے عکس دکھائی دیتے ہیں۔ لیکن اٹلی میں 15 ویں صدی کے ابتدائی دور میں ہوئی از سر نو فن تعمیر کے بعد ہر نقش میں ہمیں تین طرح کے عکس دکھائی دیتے ہیں۔ اس فن تعمیر کی بارگہ اور نزاکت کا یہ عالم تھا کہ نقش میں نشیب و فراز نہ ہونے پر بھی لوگوں کو ایسا لگتا تھا کہ اس نقش میں نشیب و فراز موجود ہے۔

فن تعمیر میں ابتداء میں تین طرح کے منظر دکھائی دیتے ہیں جس میں انسانی تصویر، علاقہ کی عکاسی، ساکت جسم کی عکاسی ہے۔ ہر ملک میں اپنا الگ الگ فن تعمیر کا اظہار کرنے لگے۔ انسانی نقل و حرکت کی نقش نگاری تمام ممالک میں کی جاتی ہے کیونکہ

فن کار بھی ایک انسانی جسم ہے اسی لئے اس پر زیادہ توجہ دیتا ہے۔ مغربی فن تعمیر اور ہندوستانی فن تعمیر میں انسانی نقل و حرکت کو زیادہ سے زیادہ نقش نگاری کے ذریعے اجاگر کیا گیا۔ چین میں علاقہ کی نقش نگاری کے بجائے قدرتی مناظر کی زیادہ عکاسی کی گئی۔ موجودہ دور میں ساکت جسم کی نقش نگاری کو مغربی ممالک میں زیادہ اپنایا گیا۔ ان تینوں قسم کے نقش نگاری میں بھی ایک عمدہ خوبصورتی موجود ہے۔ ان تینوں طرح کی نقش نگاری میں ہر ایک کی اہمیت اپنی جگہ قائم ہے۔ خاص طور پر چین کے لوگ قدرتی مناظر کی عکاسی کو ابتدائی دور سے ہی اہمیت دیتے تھے۔ قدرتی مناظر میں پہاڑوں کے مناظر، انسانی خلوص و محبت کی عکاسی، گہری وادیوں اور ہر موسم کی عکاسی جیسے پت جھڑکا موسم وغیرہ کے مناظر کو زیادہ اہمیت دیتے تھے۔ اوس اور کھر کے دعوں دار مناظر کی اس طرح نقش نگاری کرتے تھے کہ ایسا لگتا تھا کہ اس منظر کے پیچھے میں کوئی اور بھی عکس دکھائی دیتا ہے۔

سوالات:

- ابتدائی دور میں موسم کے مناظر کس ملک نے پیش کیا؟
- مغربی ممالک اور ہندوستان کی فن تعمیر میں انسانی مناظر کی زیادہ عکاسی کی وجہ کیا ہے؟
- ساکت اجسام کی منظر کشی کس ملک میں زیادہ دکھائی دیتی ہے؟
- فن تعمیر میں دکھائی نہ دینے والا منظر کونسا ہے؟
- چین میں کس منظر کشی کو سب سے زیادہ اہمیت دی گئی؟

(Q3) ఈ క్రింద ఇవ్వబడిన పారాగ్రాహను ఇంగ్లీషులోకి అనువాదం చేయండి.

[15]

ఇటీవల కాలంలో అవినీతి, నల్లధనం అంశాలపై విస్తృత చర్చలు జరుగుతున్నాయి. ఒక వైపు పౌర సమాజం, మరోవైపు పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలు నల్లధనం అంశం మీద తీవ్ర ఆంధోళన వెలిబుచ్చాయి. నల్లధనం సామాజిక, ఆర్థిక రాజకీయ వ్యవహారాలపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతుండనడంలో ఎలాంటి అతిశయోక్తి లేదు. పాలనా వైఫల్యం; అవినీతి ... సమాజంలో అట్టడుగు వర్గాలను మరింత ఇబ్బంది పెడుతున్నాయి. ప్రగతి ఫలాలు సమాజంలోని అన్ని వర్గాలకూ అందాలంటే అవినీతి, నల్లధనాన్ని పూర్తిగా నిర్మూలించాలి.

నల్లధనం అంటే అక్రమంగా ధనాన్ని పొంది ఉండటం. ఇది రెండు విధాలుగా సంభవిస్తుంది. మొదటిది నేరాలు, మాదక ద్రవ్యాల వ్యాపారం, ఉగ్రవాదం, అవినీతి కార్యకలాపాల ద్వారా సంపాదించిన ధనం. రెండోది న్యాయ బద్ధంగా డబ్బు సంపాదించినప్పటికీ పన్నులు ఎగవేయడం ద్వారా అదనపు ధనాన్ని కలిగి ఉండటం. ఇందులో మొదటి రకం నల్లధనం చాలా

ప్రమాధకరమైనది. ప్రభుత్వం దీనిని అరికట్టడంలో తీవ్ర కృషి చేయాల్సి ఉంటుంది. లేకపోతే అది దేశమనుగడకే సవాలుగా మారుతుంది. రెండో తరహా నల్లధనాన్ని వెలికితీయడానికి పాలనా వ్యవస్థను మరింత పటిష్టవంతంగావించాలి. నిజాయితీగా పన్నులు చెల్లించే విధంగా ప్రజలలో అవగాహన కల్పించాలి.

నేరపూరిత కార్యకలాపాలు నల్లధనం ఉత్పత్తికి దోహదం చేస్తాయి. ప్రధానంగా మాదక ద్రవ్యాల ఉత్పత్తి, వ్యాపారం, దొంగ నోట్లు చలామణి, అక్రమ గనుల త్రవ్వకం, అక్రమ మత్తు పానియాల ఉత్పత్తి-అమ్మకం, దొంగతనం, అక్రమంగా మనుష్యుల రవాణా, బ్యాంకులను మోసం చేయడం, అక్రమంగా ఆయుధాల రవాణా మొదలైనవి. ఈ రకమైన నేరాలను ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ మనీ లాండరింగ్ చట్టం (2002) లో పేర్కొన్నారు. అవినీతి కార్యకలాపాలు కూడా నల్లధనం ఉత్పత్తికి దోహదం చేస్తాయి. ప్రధానంగా లంచాలు తీసుకోవడం. ఇవన్నీ మానవుని పేరాశకు, క్షీణిస్తున్న సామాజిక విలువలకూ నిదర్శనం.

درج ذیل پیرا گراف کا انگریزی میں ترجمہ کیجئے۔

موجودہ دور میں کالا دھن کے بارے میں زیادہ بحث چل رہی ہے۔ ایک طرف تو سماج اور سوسائٹی اور دوسری طرف پارلیمنٹ میں بھی اس مسئلہ پر شدت سے مخالفت کی جا رہی ہے۔ اور اس کالا دھن کے مسئلہ کو لے کر مخالفت اور احتجاج بھی کیا جا رہا ہے۔ سماج اور ملک کے مالیہ اور سیاسی امور پر کالا دھن کے برے اثرات پڑ رہے ہیں لیکن کسی نے بھی اس جانب توجہ نہیں دی۔ اس میں انتظامیہ کی ناکامی، غیر اصول پسندی کی وجہ سے سماج میں موجود سطحِ غریب سے نیچے رہنے والے افراد کو بہت زیادہ مشکلات کا سامنا کرنا پڑ رہا ہے۔ ان تمام مسائل کو دور کرنے اور کھل ترقی دینے کے لئے انتظامیہ کو بہتر بنانا اور اصول پسندی کو عام کرنا اور کالا دھن کو کھل طور پر ختم کرنا چاہئے۔

کالا دھن کے اصل معنی غیر قانونی طور پر روپیہ حاصل کرنا۔ یہ غیر قانونی کالا دھن حاصل کرنے کے دو طریقے ہیں۔ پہلے طریقے میں جرائم کرتے ہوئے جیسے نقلی اشیاء کی تجارت، دہشت گردی اور غیر قانونی طریقے سے روپیہ حاصل کرنا جیسے رشوت خوری وغیرہ۔ دوسرے طریقے میں روپیہ اصول کے تحت کماتا ہے لیکن حکومت کو ٹیکس نہ دیتے ہوئے ٹیکس کی چوری کرنا یا ٹیکس ادا نہ کرنا بھی کالا دھن میں شامل کیا جاتا ہے۔ اس میں پہلے طریقے کے تحت حاصل کیا ہوا کالا دھن بالکل جو سہم اور خطرہ والا کام ہے۔ حکومت کو اس طرح کے جرائم کو روکنے میں سختی کرنا چاہئے ایسا نہ کرنے پر ملک کی ترقی پر سوالیہ نشان بن جائے گا۔ دوسرے طریقے کے تحت حاصل کئے گئے کالے دھن کی روک تھام کے لئے انتظامی امور

میں تبدیلی لانی ضروری ہے۔ اصول پسند اور ایمانداری سے کام کرنے والے افراد کی حوصلہ افزائی کرنی چاہئے۔ کالا دھن جرائم پیشہ افراد کو فروغ دیتا ہے۔ جیسے لٹلی اشیاء کی پیداوار اور تجارت، جعلی نوٹوں کا چلن، غیر قانونی کانکٹی اور معدنیات کا حصول و فروخت، غیر قانونی طور پر لٹلی اشیاء کا تیار کرنا اور فروخت کرنا، چوری و ڈاکہ زنی، غیر قانونی طور پر لوگوں کا تحلیل، بنگوں کو دھوکہ دہی، غیر قانونی طور پر زیورات کی منتقلی، غیر قانونی طور پر اسلحہ و ہتھیار کی منتقلی وغیرہ شامل ہیں۔ اس طرح کے جرائم کو انسداد غیر قانونی زرایٹ 2002 میں شامل کیا گیا۔ غیر قانونی روپیہ کماتا بھی کالا دھن کو بڑھاوا دینے میں مدد دیتے ہیں جس میں سب سے اہم رشوت خوری ہے۔ اس طرح کے جرائم میں لوگوں میں حرص اور لالچ کو بڑھاوا ملتا ہے لیکن سماج میں اس طرح کے لوگوں کو حقارت کی نظروں سے دیکھا جاتا ہے۔

(Q4) ఈ క్రింద ఇవ్వబడిన మూలంలోని పదాలలో మూడవవంతుకు (1/3) మించకుండా సంక్షిప్తీకరించి వ్రాయండి. [15]

పూర్వం రంతి దేవుడను రాజేంద్రుడుండేవాడు. అతడు రాజైననూ మహాయోగి వలే విషయ వాంఛలకు లోనుగాక నిరతం హరినామ స్మరణతో కాలం గడిపేవాడు. దైవవశమున లభించిన దానితోనే తృప్తి పడేవాడు. ఆరాజు తన సంపదలను దానం ఇచ్చి బీదవాడైనాడు. కుటుంబంతో సహా చాలా కష్టాల పాలైనాడు. నలభై ఎనిమిది రోజులు అన్నము నీళ్ళు లేకుండా సకుటుంబంగా తిరుగులాడవలసి వచ్చినా గుండె దిటవు కోల్పోలేదు.

ఒకరోజు ప్రాతః కాలమున అతనికి నెయ్యి పాయసము హల్వ నీళ్ళు లభించాయి. భోజనకాలం వచ్చాక రంతి దేవుడు సకుటుంబముగా భోజనము చేయ సిద్ధపడ్డాడు. భరింపరాని క్షుత్తిపాసల బాధ తీర్చుకుందామని అనుకుంటుండగా ఓ దీన బ్రాహ్మణుడు అతిథియై వచ్చాడు. రంతిదేవుడు ఎంతో ప్రేమతో అతనిని గౌరవించి హరిసమర్పణముగా ఆహారంలో అర్ధభాగాన్ని అతడికిచ్చాడు. ఆ విప్రుడు కడుపారా భుజించి సంతృప్తుడై వెళ్ళాడు.

ఇంతలో ఒక శూద్రుడు వచ్చి అన్నం పెట్టమని అడిగాడు. వచ్చిన అభ్యాగతునిలో భగవంతుడిని దర్శించి ఆదరంతో ఆశూద్రునికి ఆహారంలో ఒక భాగాన్నిచ్చాడు రంతిదేవుడు. వాడు సంతృప్తిగా తిని వెళ్ళాడో లేదో కుక్కల గుంపుతో ఒకడు వచ్చాడు. "రాజా! నేను ఈ కుక్కలు ఆకలిచే మిగుల పీడుతులమై యున్నాము. మాకు సరిపోయే ఆహారము ఇమ్ము" అని వాడన్నాడు. అతనికి మిగిలిన ఆహారమంతా ఇచ్చి నమస్కరించి మంచి మాటలాడి పంపాడు రంతి దేవుడు. ఇక రంతిదేవుని

వద్ద నీళ్ళొకటి మిగిలాయి. అదీ ఒక్కడికి సరిపోయేవే ఉన్నాయి. దప్పికతో ప్రాణాలు కడగడుతున్న రంతిదేవుడు అవి త్రాగబోగా ఓ చండాలుడు వచ్చి ఇలా అన్నాడు "అయ్యా! నేను చాలా దీనుడను. చాలా దాహంగా ఉంది. నీరసముతో అడుగు ముందుకు వేయలేకున్నాను. నీవద్దనున్న నీటితో నా గొంతు తడిపి నా ప్రాణాలు నిలబెట్టు". ఆయాసంతో దాహంతో ఉన్న ఆధీనుని చూచి ఓ అన్నా! నా వద్ద అన్నం లేదు కానీ ఈ తియ్యని నీళ్ళున్నాయి. దగ్గరకురా. నీ దాహం తీరేటట్లు త్రాగు.

"ఆపద కలిగిన వారి కష్టాలు పోగొట్టి వారిని ఆదుకోవడం కన్నా పరమార్థమేమున్నది మానవులకు"? అని రంతి దేవుడన్నాడు. తన ప్రాణాలను తీస్తున్న దాహాన్ని లెక్క చేయక రంతి దేవుడు "నాజలదానం తోషతడి బాధ ఆయాసం దాహం తొలగితే నాకంతే చాలు. అంతా ఈశ్వరేచ్ఛ" అని ఆచండాలుని పాత్రలో నీరు పోశాడు.

درج ذیل حیرانگراف کا اختصار 1/3 حصہ میں لکھئے۔

قدیم زمانے میں رنتی دیو ڈونامی ایک راجہ رہتا تھا۔ وہ راجہ ہونے کے ساتھ ساتھ بہت ہی اہم درد، سخی اور بہت ہی عبادت گزار انسان تھا۔ اپنی زندگی کا بیشتر حصہ عبادت میں گزارتا تھا اور وہ اپنی ذاتی خواہش نہیں رکھتا تھا۔ اور اپنی زندگی بالکل سادگی سے گزارتا تھا۔ وہ صرف غذا کا دیا ہو اور رزق کھا کر اکتفا کرتا تھا۔ وہ ایک سخی راجہ تھا اپنی تمام جائیداد اور ساری دولت ضرورت مندوں میں تقسیم کر کے ایک فریب کی طرح زندگی گزارنے لگا۔ اپنے خاندان کے ساتھ بالکل مشکل حالات میں زندگی بسر کرنے لگا۔ 48 دنوں تک بغیر کھانا پانی کے رہنے کے باوجود اور خاندان کے ساتھ رہنے بسنے اور گھونٹے پھرنے پر بھی ان کی صحت پر کوئی برا اثر نہیں پڑا اور نہ ہی اس بات کا ان کے دل پر کوئی اثر ہوا۔

ایک صبح انہیں سخی، سیویاں، حلوہ اور پانی میسر ہوا۔ اور کھانے کے وقت تمام خاندان کے افراد کے ساتھ کھانے کیلئے تیار بیٹھنے لگے اور وہ اپنی دیر سے محسوس ہونے والی بھوک مٹانے کی سوچنے لگے۔ اسی وقت ایک برہمن مہمان بن کر ان کے گھر پہنچا۔ رنتی دیو ڈو اس مہمان کو بڑی عزت و احترام کے ساتھ بٹھایا اور اپنے کھانے میں سے تقریباً آدھا حصہ اس

مہمان کو پیش کر دیا۔ اور اس مہمان نے پیٹ بھر کھانا کھالیا اور بہت ہی اطمینان کے ساتھ چلا گیا۔

اسی دوران ایک ادنیٰ ذات والا شخص آکر کھانے مانگنے لگا۔ رتنی دیوڈونے اپنے حصے میں آئے کھانے کا اس سائل کو بھگوان کے روپ میں دیکھتے ہوئے ایک حصہ دے دیا جسے کھا کر وہ سائل ابھی گیا بھی نہ ہو گا کہ کتوں کا جھنڈے لے کر ایک اور سائل آ پہنچا۔ اور ”راجہ سے کہنے لگا میں اور یہ کتے بھوک سے بے چین ہیں۔ اور ہمیں ضرورت کے مطابق کھانے کے لئے غذا دیجئے۔“ اس کے پاس باقی رکھی ہوئی تمام غذا اس سائل کو دیتے ہوئے اور اچھی طرح بات چیت کر کے روانہ کر دیا۔ اب رتنی دیوڈو کے پاس صرف پانی باقی رہ گیا۔ اور وہ پانی صرف ایک ہی شخص کو کافی ہو سکتا ہے۔ اور راجہ پیاس کے مارے پانی پینا ہی چاہتا تھا کہ اسی دوران میلے پکلے لباس میں ایک شخص آ پہنچا اور کہنے لگا ”میں بہت بے سہارا ہوں اور مجھے بہت پیاس لگی ہے۔ پیاس کی شدت سے میں دو قدم بھی آگے نہیں چل سکتا۔ تمہارے پاس موجود پانی مجھے دیتے ہوئے میرے گلے کو تر کرنے دو اور میری جان بچاؤ۔ اس تھکے ماندے بے سہارا کو دیکھتے ہوئے راجہ نے کہا ”بھائی امیرے پاس کھانے کے لئے کچھ نہیں ہے لیکن پینے کے لئے پانی ہے میرے نزدیک آؤ اور اپنی پیاس بجھنے تک پانی پیو۔“

رتنی دیوڈونے کہا ”مصیبت میں رہنے والوں کی مشکلات کو ختم کرنا اور ان کی مدد کرنا ہی انسانیت کا اصل مقصد ہے“ اپنی بھوک پیاس کی پرواہ کئے بغیر پیاس کو پانی پلاتے ہوئے کہتا ہے کہ تجھے میں جو پانی پلایا اگر اس سے تیری پیاس بجھ جاتی ہے اور تیری مشکل دور ہو جاتی ہے تو میرے لئے یہی کافی ہے۔ اور یہ سب ”خدا کی مرضی“ ہے کہتے ہوئے پانی کے برتن کو اس سائل کی طرف اونٹ پینے لگتا ہے۔

Q5) ఈ క్రింది వానిలో ఒక దానికి వ్యాసాన్ని వ్రాయండి. (1000 words)

[25]

- కార్టోరేటు రంగం - సామాజిక బాధ్యత.
- అంతర్ రాష్ట్రాల జలవివాదాలు.
- నేటి రాజకీయాల పై కుల ప్రభావం.

درج ذیل میں کسی ایک پر مضمون لکھئے۔

(a) اجتماعی رویہ - سماجی ذمہ داریاں

(b) بین ریاستی آبلی مسائل

(c) موجودہ سیاسی جماعتوں پر ذات پات کا اثر

(16) ఈ క్రింది వానిలో ఒక దానిని పేరాగ్రాఫ్ గా విస్తరించండి. (300 words)

[15]

- a) పర్యావరణ పరిరక్షణ.
- b) యువత-సామాజిక బాధ్యత.

درج ذیل میں کسی ایک پر پیرا گراف لکھیے۔

(a) ماحول کی حفاظت

(b) نوجوان۔ سماجی ذمہ داریاں